

INFORMATOR NSPRV

**BESPLATAN
PRIMERAK**

NSPRV je kolektivni član i osnivač Sindikata radnika u prosveti Srbije (Srps)

sindiso@sbb.rs
www.nsprv.org

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 4 • JANUAR 2010 • BROJ 32

ИЗВАНИЧНО РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ

Наш Синдикат, коначно је, 27. новембра 2009. године, доказао репрезентативност, у поступку започетом још 05.03.2009. године, а затим 7. децембра 2009. године и репрезентативност на националном нивоу. Сав посао је завршен тек након што је министар рада и социјалне политике 11.11.2009. године распустио Одбор за утврђивање репрезентативности и формирао радну групу, састављену од запослених у министарству, која је позвала наше представнике да доставе потребна документа (Уверење и појединачне приступнице) на увид, те је то и урађено у понедељак и уторак (23. и 24.11.2009.г.). Након што је комисијски констатовано да су НСПРВ и СОБ, односно СрпС, доставили више приступница од потребног цензуса, и иако је у току поступка утврђивања репрезентативности број запослених мењан чак 4 пута и то навише, па све до нереалних 110.835 (најмања цифра је била око 92.800), састављен је и Записник, те је очекивано министар рада, у складу са својим законским овлашћењима, издао СрпС, НСПРВ и СОБ-у Решење о утврђивању репрезентативности.

(Насиџавак на сџр. 6 и 7)

На основу члана 231. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05 и 54/09), а у вези члана 194. став 5. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97, 31/01) на захтев Независног синдиката просветних радника Војводине, са седиштем у Новом Саду, улица Футошка број 37, у поступку утврђивања репрезентативности синдиката, министар рада и социјалне политике доноси:

РЕШЕЊЕ

И
УТВРЂУЈЕ СЕ РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ Независног синдиката просветних радника Војводине, са седиштем у Новом Саду, улица Футошка број 37, у делатности основног и средњег образовања и домова ученика и студената на територији Аутономне покрајине Војводине, уписаног у Регистар синдиката решењем Министарства рада и социјалне политике број 110-00-146/2008-02 од 06.02.2008. године под редном бројем 20520.

Министарство рада и социјалне политике
Број: 110-00-518/2009-02
У Београду, 27.11.2009. године

ТРЕЋИНА УЧЕНИКА НЕ ЗАВРШАВА СРЕДЊУ ШКОЛУ

Око 30 одсто Американаца напушта школовање и не заврши средњу школу. Њихова перспектива је црна - незапосленост, социјална помоћ, криминал и одлазак у затвор. Они су, такође, мање здрави и краће живе од младих који заврше средњу школу, резултати су истраживања, које је спровео Универзитет у Колумбији. И амерички председник Барак Обама изјавио је недавно у Конгресу да прекид школовања „није опција“.

Процент оних који прекину школовање у САД не мења се годинама. Организација за економску сарадњу и развој (OECD) рангирала је САД на 19. место по проценту завршавања средње школе. САД је за неколико процентних поена испод просека OECD.

(Насиџавак на сџр. 8)

СВИ ПРОТИВ „НЕЗАВИСНОСТИ“

Иако представнике ГСПРС „Независност“ министар просвете засад и даље позива на састанке у Министарство са статусом репрезентативног синдиката, морамо, истине ради, напоменути да су их и њихови дојучерашњи синдикални партнери из круга „репрезентативних“ синдиката понекад званог и „потписници колективног уговора“, а свакако потписника споразума о међусиндикалној сарадњи, оспорили. И не само то – чак су и они поднели Министарству рада и социјалне политике захтев за преиспитивање репрезентативности ГСПРС „Независност“ и то након што је то претходно учинио Синдикат радника у проsvети Србије (СрпС).

Хронолошки гледано, СрпС је захтев за утврђивање губитка репрезентативности ГСПРС „Независност“ и Синдиката образовања Србије поднео 28.08.2009. године, као што је, уосталом, и 02.09.2009. године СрпС поднео захтев за утврђивање губитка репрезентативности УСПРС, а затим је 10.11.2009.г. УСПРС поднела захтев за губитак репрезентативности ГСПРС „Независност“. На овај начин су сви синдикати основани за територију Републике Србије оспорили репрезентативност ГСПРС „Независност“, а СрпС је оспорио репрезентативност досад репрезентативних синдиката: ГСПРС „Независност“, СОС и УСПРС.

ЈОВАН САВИЋ – ИВАН ЈУГОВИЋ

У овом броју објављујемо други наставак текста о Ивану Југовићу. Овај текст сажетак је монографије Милана Степановића „Јован Савић – Иван Југовић“, објављене у издању Педагошког Факултета у Сомбору, 2008. године, поводом два века од оснивања Велике школе у Београду и 230 година образовања учитеља у Срба.

(Насиџавак на сџр. 2)

ШТА СЕ ДЕСИЛО СА „СВИЊСКИМ ГРИПОМ“?

Месецима је светска и домаћа јавност бомбардована вестима о опасностима од такозваног „свињског грипа“. Предвиђана је катастрофа глобалних размера, државе су потрошиле стотине милиона евра на куповину вакцина. И на крају – ништа. Где нестале „свињски грип“?

Није нигде нестало јер га никада није ни било. Остао је само онај стари „добри“ сезонски грип. Упркос свакодневним вестима о броју умрлих до данас не постоји ни један једини ваљан доказ да је и једна особа умрла баш од „свињског грипа“, а ни једна свиња ни оболела од те болести.

Та „превара века“ је сада свима јасна. Парламентарна скупштина Савета Европе је покренула званичну истрагу о тој превари. Многе владе су такође покренуле засебне истраге. Немачка и Француска су и званично признале да је реч о превари и сада по багателној цени продају купљене вакцине. У Француској, на пример, вакцину је желео да прими само 0,01 одсто становништва. У Великој Британији је тек сада јавности откривено да су у владиној комитету за свињски грип чије инструкције је влада следила седе „научници“ који су истовремено у управним одборима фармацеутских компанија чије вакцине су куповане.

JOVAN SAVIĆ – IVAN JUGOVIĆ (II)

Milan Stepanović

Osnivanje beogradske Velike škole

Nakon isključenja, piše L. A. Batalaka, Jugović koji je neprijatelje svoje nadvisavao u svemu naučnom, dobrom i rodoljubivom, odmah je načeo promišljati kako će on, i na drugi način, polezan učiniti zemlji, kojoj je srcem i dušom, ma i po najvišu cenu bića svoga, da joj naučna znanja svoja u najprostranijem smislu, na žrtvu prinese... (Batalaka, i sam učenik Jugovićeve Velike škole, o Jugoviću uvek govori s posebnom naklonošću, zadržan njegovom otvorenošću karaktera, širinom obrazovanja i žarkim srpskim rodoljubljem). Namerio je Jugović da po uzoru na Mađarsku kraljevsku akademiju osnuje školu u kojoj će biti učene više nauke. Podršku za svoju nameru dobio je od vojvode Mladena Milovanovića, koji je njegovu zamisao predstavio Karadžiću i Sovjetu. Jugović je predložio da se u školu pozovu mladići koji znaju da pišu, čitaju i računaju, bez obzira na to iz kog dela Srbije potiču ili kakvog su materijalnog stanja. Sovjet je odredio da se za potrebe buduće škole prepravi jedna velika turska kuća i odobrio je novčana sredstva za godišnju platu Jugoviću u iznosu od 166 dukata. Simo Milutinović Sarajlija, koji često pominje Jugovića u svom spevu „Serbijanka“, stihovanoj hronici Prvog srpskog ustanka, o ovom Jugovićeovom poduhvatu peva: *Al' Jugović k'o u svemu važni, / Kad istjeran prvi put je bio, / Dovio se ne zaludničjeti, / No predloži i sobom iskamci / Dopuštenje otvoriti školu / Učit' čemu tko god hoće rado...*

Velika škola je trudom Jugovića svečano otvorena 31. avgusta 1808. godine (12. septembra po novom kalendaru). Dan ranije budućim učenicima obratio se Karadžić, a na svečanosti je besedio Dositej Obradović, koji je postavljen i za prvog upravitelja ove škole. Tokom prvih meseci rada škole, Jugović je bio jedini njen profesor. Đacima je čitao i tumačio istoriju koju je preveo s nemačkog jezika, a pribavio je i zidne mape (starog sveta, Francuske, Austrije, Pruske, Turske, Rusije i Engleske), pomoću kojih je predavao zemljopis. Osim istorije i zemljopisa, Jugović je dake učio čitanju i pisanju nemačkog jezika i računanju. Vuk navodi kako je Jugović račun predavao naizust, *iza čudo je u tome bio vješt, – osobito što se tiče razlomaka – stono se u nas kaže, i u drvenu glavu mogao bi uliti*. Batalaka takođe piše da je Jugović u računanju osobito znanje i veštinu imao, te da je u prste poznao geometriju, algebru i višu matematiku. Đake je podučavao jasno i razumljivo, a od svoje skromne plate izdržavao je i dva siromašna učenika. Svoje knjige, pisane na srpskom i ruskom jeziku, davao je đacima kako bi im probudio naviku čitanja i korisnog korišćenja slobodnog vremena. Jugović je nastavu podelio na skupine, mada nešto uprošćene, tzv. filozofskih predmeta [srpski i nemački jezik, stilistika, poetika, opšta i nacionalna istorija, zemljopis, fizika, matematika i krociranje ili geometrijsko premeravanje i skiciranje], pravnčkih [državno i narodno pravo, krivični postupak i statistika, odnosno državno uređenje i ustavno pravo značajnijih evropskih država i unutrašnje uređenje Srbije], bogoslovskih [moralne pouke ili etika i crkveno pojanje] i vojnih predmeta [egzercir s puškama i mačevanje]. I po dužini trajanja nastave za skupine predmeta Velika škola se približila kraljevskim akademijama ili licejima u Habsburškoj monarhiji, a sličan je bio i način predavanja, odnosno didaktičke metode koje su tokom pet godina njenog postojanja primenjivali ovdášnji profesori, većinom rodom i obrazovanjem iz srpskih krajeva tadašnje Južne Ugarske. Jugović je Veliku školu zamislilo, zapravo, kao svojevrsnu stručnu školu pravnickog smera u kojoj je trebalo da budu obrazovani činovnici i javni službenici buduće države. Prve godine bilo je upisano 20, a naredne već 40 učenika Velike škole, mahom sinova popečitelja, vojvoda, knezova i trgovaca, ali i mladića iz običnog naroda (sem ostalih, i Aleksa, sin Karadžićev, Jovica, sestrić vojvode Mladena, Milan i Ivan, sinovi vojvode Milenka Stojkovića, Đuka, sin pocerškog kneza Ilije Markovića, Mihailo i Kuzman, sinovi pop-Luke Lazarevića, Milosav, sin sovjetnika nahije čuprijske Milije Zdravkovića, Ilija Čarapić, sin poginulog vojvode Vase Čarapića, Vuk Stefanović Karadžić, a kasnije i Jevrem i Sima Nenadović, Đoka Protić, Lazar Arsenijević Batalaka i drugi). Kada je 1809. g. otvoren drugi razred, škola je preseljena u novu zgradu (današnje zdanje Muzeja Vuka i Dositeja). Nastavno osoblje škole, sem Jugovića, tokom pet godina njena postojanja, činili su i Miljko Radonjić, Lazar Voinović, Simo Milutinović Sarajlija, Jovan Mioković, Gliša Živanović, Mihailo Popović, Petar Đurković, dok su egzercir sa puškama obučavali jedan oficir i dva narednika ruske vojske. Većina predavača bila je rodom i obrazovanjem iz srpskih krajeva Južne Ugarske. Jugović je u Velikoj školi predavao samo jedno polugodište, nakon čega je, početkom decembra 1808. godine, ponovo postavljen za prvog sekretara Praviteljstvujušćeg sovjeta.

Ivan Jugović i Vuk Karadžić

Vuk Karadžić, koji je tokom 1807/08. g. živeo u Beogradu u kući svog rođaka Jēfa Savića Čotrića sa Ivanom Jugovićem, u dodatku svoje knjige „Praviteljstvujušći sovjet serbskij“ (Beč, 1860) posvetio je Jugoviću čitavo jedno poglavlje, koje predstavlja prvorazredan izvor za Jugovićeve životopis, posebno za onaj deo života koji je proveo u ustaničkoj Srbiji.

Za njega, sem ostalog, Vuk navodi da se rodio u Bačkoj, u Somboru, da mu je pravo ime bilo Jovan Savić, da je bio vrlo lijep čovjek, u struku visok, a niti je bio vrlo tanak ni debeo, masti je bio smeđe, imao je povelike lijepe brkove, i u obrazu bio je mnogo nalik na lik kralja Stefana Uroša I... (i u obavestajnom izveštaju Josifa Bentlera iz 1810. g. piše da je Jugović čovek lepog stasa, a njegova slika, objavljena u knjizi Andre

Jugović je mladog Vuka Karadžića učio i nemačkom jeziku. Kada je Vuk, koji je kupovao i nabavljao ono što je trebalo za kuću, jednom prilikom u obližnjoj radnici pronašao na čepenu nekoliko knjiga pisanih na nemačkom, odneo ih je Jugoviću, a on, pošto ih je pregledao, odvojio je jednu za sebe (to je istorija koju je kasnije prevodio za Veliku školu), a jednu je dao Vuku, koji je tu knjigu poslije pred njim čitao, i on mi je pokazivao, što nijesam razumio.

Sem opisa ličnih osobina i opštih mesta iz Jugovićeve života u Srbiji, Vuk beleži i nekoliko dragocenih izvornih svedočanstava i anegdota, a u njegovom prepisu sačuvane su i dve Jugovićeve pesme. Prva predstavlja pogrdan i satiričan epita, zapravo paskvilu na nadgrobni natpis koji je Dositej Obradović sastavio Petru Novakoviću Čardakliji, nekadašnjem frajkorskom kapetanu, rusofilu koji je Rodofinikina i doveo u Srbiju, i članu ustaničkih diplomatskih misija, inače ljutom Jugovićeovom protivniku zbog čijih je kleveta izgubio službu u Sovjetu krajem 1807. godine. Pošto je nadgrobna ploča Petra Čardaklije doneta u Beograd, Jugović je poslao Vuka da vidi natpis, nauči ga naizust i kad se vrati, očita ga Jugoviću od riječi do riječi. Već sutradan po postavljanju Čardaklijiine nadgrobne ploče, osvanula je Jugovićeve paskvila pilepljena na kamenu u crkvenom zidu, više groba Čardaklijiina, kao i na nekoliko gradskih raskršća: *Ovde leži Čardaklija / V srbskom krilu gadna zmija; / Armautin ljuti bjaše, / Skotski svagda i življaše; / Zakon, veru on pogazi, / Serblje braću on omrazi; / Mal' se ne zbi jeho trudom, / Da s' pobiju među sobom... / Zemljica je svojim trusom / Svedočila braći Rusom / Božu jarost na zlobnika, / Vseobščega klevetnika, / Trudivši se otmostiti, / Kostj vraže izbaciti...* (na dan kada je Čardaklija pokopan, piše Vuk, uveče se zatresla zemlja). Druga zapisana pesma predstavlja stihovan, podsmešljiv i uvredljiv odgovor Jugovićeve na prozni Dositejev prekor (napisan na čitavom tabaku) zbog paskvile Čardakliji, koji počinje poslovičom: *U laži su kratke noge*, na šta Jugović odgovara: *U laži su kratke noge, / To nas uče basne mnoge, / A vide i ljudi. / Lisica je tanka stasa, / Al' je ona pasja glasa, / Zaludu se trudi; / Krjuje oči, / Medlja reči, / Al' je vide ljudi... Iza stihova (kojih ima još), koliko se Vuk seća, bila je i Jugovićeve poruka Dositeju: *Stidite se vi koji zlo činite, a ne gledajte da zastidite one koji to objavljuju!* Obe pesme Jugović je napisao 1808. godine, kada je bio bez službe.*

Vuk beleži i kako je Jugović pred njim prevodio, svakodnevno mu čitajući prevedene delove, knjigu „Istorija svijeta od postanja sveta do Hrista“ nemačkog pisca čije ime nije zabeleženo. Prevod nije sačuvan (možda ni dovršen), a ukoliko je i bio završen, postojao je kao rukopisna knjiga, odnosno udžbenik koji je korišćen u Velikoj školi za nastavu istorije, koju je Jugović predavao svojim učenicima tokom prvih meseci postojanja ove škole. Istoriju je Jugović prevodio u stihovima, a primere navedene za Nemce prilagođavao bi Srbima. Stihovi su bili rađeni u stilskoj tradiciji klasicista tog doba. Vuk ih navodi po sećanju, i kaže da ih se opominje vrlo dobro:

*Mečem paki proslavljeni
Radostiju voshišćeni
Trubim glasno po vselonoj
Braći našoj razselenoj:
Srbia carica
Presvetlago lica
Skipter sama deržit svoj.*

Sećajući se i u starosti Jugovićeovog prevoda ove knjige, Vuk piše pola veka kasnije: *Ja sam ovu knjigu... mnogo tražio kojekuda i nikako je nijesam mogao naći. Meni se čini, da je ova istorija, ovako u kratko, bila ljepše napisana nego sve koje sam nalazio nju tražeći.*

Vuk je, kao dvadesetogodišnji mladić, prvo polugodište prvog razreda Velike škole proveo kao dak Ivana Jugovića, a kako je sa njim više meseci svakodnevno provodio u zajedničkoj kući, može se pretpostaviti da je Jugović u tom periodu imao snažan uticaj na njega i njegovo obrazovno i kulturno oblikovanje (o uticaju Jugovića na Vuka peva i S. M. Sarajlija: *U istog je i Vuk Jadranine / Bliže s' spozno s knjigom i sa sobom*). Nije isključeno da ti uticaji nisu bili i dvosmerni, jer se jezik Vuka Karadžića jasno ogleda u narodnoj priči koju je Jugović, u političkom kontekstu, izrekao u svom poznatom govoru u Praviteljstvujušćem sovjetu, 24. februara 1810. godine.

ИСТРАЖУЈЕМО: КОЛИКО СУ СЕ УЧЕСТАЛИ ПРЕКИДИ НАСТАВЕ ОДРАЗИЛИ НА КОНТИНУИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

ЗДРАВЉЕ ДЕЦЕ ЈЕ НАЈВАЖНИЈЕ

• У зависности од кретања вируса новог грипа, нови прекид наставе могућ крајем фебруара • Сажимање градива и рад суботама - варијанте за надокнаду пропуштеног • Прилика да се преобимни наставни планови и програми рада сведу у функционалне оквире • Само матурантима није свеједно

Ако ни по чему другом, ова школска година ће остати упамћена по необичајно честим прекидима рада школа. Виша сила, што би се рекло, или другим именом - вирус новог грипа и настојање да се епидемија бар успори. Тако се и догодило да се тек данас у школама практично, а и формално - правно, завршава прво полугодиште ове школске године, а већ од понедељка почиње и друго.

„Све оно што ученици и наставници нису стигли да ураде и одраде пре зимског распуста, могли су то ове седмице. Да се заокружи наставно градиво, поправе или закључе оцене, ураде тестови и слично. Мислим да ни ђацима ни наставницима то није био неки већи проблем и да овим прекидима наставе практично никоме није нанета нека већа или ненадокнадива штета. Треба имати на уму да је здравље деце, а наравно и наставника, увек на првом месту“ - каже проф. др Етела Јеринкић, начелница Школске управе. „Министарство просвете припрема посебан план и упутство како ће се надокнадити пропуштено градиво. Помиње се могућност сажимања градива, по нека радна субота и слично, о чему ће школе благовремено бити обавештене“ - каже начелница Јеринкић.

Нови талас епидемије вируса А Х1Н1 епидемиолози прогнозирају већ у фебруару, односно почетком марта. Лако је могуће да и тада дође до прекида рада школа.

„О томе не одлучује Министарство просвете, него Радна група за праћење пандемије. И не на основу појединачних случајева, него показатеља о кретању вируса, броју инфицираних и слично у читавој земљи. У овом тренутку заиста је тешко рећи како ће се одвијати рад школа у наредном периоду, јер то не зависи ни од наставника, ни од ученика, а ни од просветних власти. За сада није мењан ни Календар ђачких такмичења, а није искључено да и ту буде измена“ - наводи проф. др Етела Јеринкић.

Начелница такође наводи да из школа у Школску управу није стигла ниједна примедба, предлог или сугестија око читава ове новонастале ситуације. Ипак, многи наставници тврде да се овако учестали прекиди наставе и те како одражавају на континуитет наставног процеса: деца губе ритам у раду, ремеће им се радне навике, сваки пут треба им мало више времена да се уходају и врате у колотечину, а неретко се све то на неки начин негативно одражава и на оцене и општи успех деце.

Многи су склони да тврде да школску омладину од инфекција неће заштити прекид рада школа. Зато што млади ноћу излазе. Кафићи и дискотеке су ових дана били препуни. Тако је и викендима, а на ту врсту масовних окупљања надлежне школске власти не могу да утичу. Тешко да могу и родитељи, па би се могло закључити да рад школа у другом полугодишту искључиво зависи од кретања и интензитета вируса новог грипа.

САЖИМАЊЕ ПРОГРАМА - ДОКАЗ ПРЕОПТЕРЕЂЕНОСТИ

„Намера Министарства просвете да се уради сажимање наставних планова и програма рада, односно градива, сасвим јасно показује, а то смо раније и ми тврдили, да су деца преоптерећена и да је могуће извршити рационализацију планова и програма и да то знање буде оперативније и

функционалније. Чињеница је да наша деца често уче доста тога што им никада у животу неће требати. На уско-специјалистичким такмичењима, попут Ђачке олимпијаде из математике и физике, увек смо у врху. Али када је у питању примена знања у животу, ПИСА тестирање, на самом смо зачељу. Ово је прилика да се нађе оптимална мера. Велике паузе у наставном процесу су проблем, јер је просто немогуће у ових пет дана коректно надокнадити све што је пропуштено, јер и деци и наставницима, као и спортистима, просто треба једно извесно време за „загревање“. Уместо овог „цепкања“ можда је требало наћи неко друго решење, јер је извесно да ће крајњи резултат бити лошији него иначе“ - сматра професор Хаџи Здравко М. Ковач, генерални секретар Синдиката радника у просвети Србије.

ИЗ УГЛА ЂАКА

Иван Пекановић:

- Ови учестали прекиди наставе мало су нас у почетку збуњивали, али смо се сада већ навикли. Мислим да неће бити проблема што се тиче учења, мада морам признати, мало су ми се пореметиле радне навике. Оцене су ми исте, јесмо пропустили нешто градива, али гледано у целини, сматрам да се око свега беспотребно диже толика фрка.

Горан Лазаревић:

- Све ово што се дешава лично ми је страшно и тешко ми пада јер сам матурант. Ова школска година ми је ионако краћа него другим ученицима, имам пуно других обавеза и ови прекиди ме још више деконцентришу. Изашао сам из ритма, сваки пут ми треба доста времена да се уходам, пропустили смо доста градива које тек треба надокнадити...

Владимир Бројиловић:

- И ја мислим да ће се све ово лоше одразити на наше знање. Матурант сам и није ми баш свеједно. Не идемо у школу, али нас нико не може спречити да излазимо и окупљамо се на неким другим местима, па је све то помало нелогично. Вируса новог грипа се не бојим. Ишао у школу или не.

Арнолд Рајчањи:

- Ове паузице и нису тако лоше. Најтеже ми је ујутро устати за школу, иначе све остало ми је уобичајено. Нисам покрварио оцене, увече излазим и имам времена за све.

Владимир Фрај:

- То што ми нису биле закључене оцене, није ме нешто посебно оптерећивало током свих ових празника. Ове седмице ништа посебно нисмо радили на часовима. Нити сам одговарао, нити сам поправљао цене. Најтеже ће ми пасти ако будем морао ићи у школу и суботама. Мада, у суштини, и то друго полугодиште ће брзо проћи.

НИСМО ПУНО ИЗГУБИЛИ

Ђуро Буловић, директор Основне школе “Никола Вукићевић”:

- Ми у суштини нисмо пропустили пуно градива. У питању су свега два радна дана и ову седмицу смо искористили да и то надокнадимо јер смо просто хтели да у друго полугодиште уђемо са заокруженим градивом из првог полугодишта. Да без проблема можемо отпочети реализацију плана и програма предвиђеног за тај период. Што се саме организације наставе тиче, све информације смо заиста добијали правремено, тако да су наставници имали довољно

времена да се организују, сажму градиво и слично. Нико, али заиста нико од колега, није имао примедби нити се жалио што се радило како се радило.

Љубица Прибић - Јовичић, директорка Средње пољопривредно - прехранбене школе:

- Ово “цепкање” наставе ипак није добро за децу. Пропуштено градиво и средње школе ће надокнадити у ходу, сажимањем наставних лекција и слично, јер ни ми, у суштини, нисмо пропустили много. Било је периода када школе нису радиле много дуже... Сети-мо се бомбардовања или шестонедељних штрајкова, па се све некако надокнадило. Једино што не подржавам је рад суботама, јер је то рад са најмањим ефектима.

Страну припремила: Љубица Зелућ

ПРЕДСТАВЉЕН ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

Пред свих невоља које су задесиле срpsко образовање, полако али сигурно заокружује се образовна легислатива и доносе се системски закони везани за поједине секторе образовања. На тај начин се целовито заокружује систем образовања у Републици од предшколског, па све до највиших степена универзитетског образовања, а систем претвара у компатибилан са европским образовним простором и, наравно, тиме се омогућава проходност наших ђака и дипломаца према свету рада у европској и светској заједници.

Прошле недеље, у среду 16.12.2009.г. представници Министарства просвете предвођени помоћником министра просвете задуженим за сектор предшколског и основног образовања и васпитања, др Желимиром Попов, су на седници Радне групе Народне Скупштине РС за права детета представили Предлог закона о предшколском васпитању и образовању, који на другачији начин регулише осетљива и деликатна питања, а посебну пажњу посвећује деци из маргиналних група и деци са посебним потребама.

Овој седници председавала је Славица Ђукић Дејановић, председница срpsког Парламента и председница Радне групе која је истакла да је било неопходно права поменутих дечијих група институционализовати и утврдити законом, као и нормативно ускладити са већ донетим законима, попут оног из септембра – Закона о основама система образовања и васпитања (тзв. „Кровни“ закон за образовање). Др Попов, као уводничар је нагласио да је ово трећи закон који се усваја, од давне 1945. године, и да се овим законом омогућава да предшколско васпитање (и образовање) постане целовит део обавезног основног образовања. Помоћник министра је, између осталог, и истакао да је прихваћена иницијатива синдиката да се са Министарством финансија обезбеди буџетска средства за изједначавање коефицијената за плате васпитача на територији целе Републике, чиме би се избегло да постоје непропородно неуједначене зараде у платама ове категорије запослених, у зависности од тога где се предшколске установе налазе. Остаје, додуше, и даље питање како ће се то технички

извести, пошто су запослени у предшколским установама били „брига“ ЈЛС, а не републичких власти и републичког буџета.

Након овог састанка и овај Закон се без неке шире јавне расправе већ нашао у скупштинској процедури и могао би ускоро и да буде изгласан. Стога сугеришемо свим колегама и заинтересованим да погледају Предлог закона на нашем сајту и да, евентуално, своје примедбе доставе или секретаријату синдиката, или неком од посланичких клубова у Скупштини, како би се амандманима још увек могло пронаћи неко решење повољније од оног у Предлогу закона.

Новина у Закону је и добна граница за полазак у вртић, која ће бити са годину дана спуштена на шест месеци, али само у обдаништима која имају довољно простора и услова за вољив пријем. Подсећамо да је ово била некад уобичајена пракса, али да је временом престала да то буде. Ако се усвоји, а нема разлога да сумњамо у то, ова одредба би знатно помогла великом броју мајки да сместе своје дете на сигурно, а да оне не буду због тога на неки начин санкционисане, што је врло чест случај ако су запослене код приватних предузетника.

Београдске градске власти већ поступају у складу са предпостављеним законским решењима, али то је, сем у престоници, могуће вероватно још само понегде, обзиром на материјалне (не)могућности појединих градова и општина, јер се и не ради о вољи, већ првенствено о знатним финансијским издацима за опрему, а наравно и простор који је, готово увек, проблем.

Нови Закон предвиђа обавезно предшколско образовање деце од 6 година у трајању од најмање 9 месеци (тренутно је законска обавеза 6 месеци). На тај начин би највећи део Гашиње „гарнитуре“ сада, поново, у Министарству успео да оствари своју прву намеру о обавезном деветогодишњем основном образовању, што је досад било немогуће због отпора које су у претходних 9 година пружали и сами врхови просветне власти.

Предлог закона можете преузети са нашег сајта: www.nsprv.org.

ЗА КОГА ВАЖИ ЗАКОН? Закон о буџету и Закон о максималном броју запослених у локалној администрацији крши се на све стране

Док се у секретаријату Синдиката гомилају решења директора појединих школа да се запосленим у школама, а за завршених 10, 20 односно 30 година не могу исплатити јубиларне награде због непосредне примене Закона о буџету, као и што се секретаријату свакодневно јављају запослени који су у прошлој и у тек започетој години стекли, или ће стећи, право на јубиларну награду и док нас Министарство и локалне самоуправе уверавају да пара нема и да ће санкционисати све оне који буду кршили Закон, поједине локалне самоуправе, попут оних из Сомбора и Алибунара, а и многе друге су прекршиле исти тај Закон, исплаћујући запосленима одређени новчани износ од 5.000 до 10.000 динара, крививши га појмом „помоћи“, а не оним што он уствари јесте – божићна награда, тринаеста плата, новогодишња награда, односно, у сваком случају бонус, који по члану 15. поменутог Закона и није могао бити исплаћен.

Сомборски и алибунарски градски оци показали су своје лицемерно лице исплаћујући награду, а да истовремено нису као послодавци измирили све обавезе према установама образовања на својој територији, што је нарочито непримерено и у светлу чињенице да су милионска средства потрошена за „помоћ“, односно за бонус запосленима, а да су истовремено у буџетима тих ЈЛС утврђени милионски дефицити. Истовремено су градски оци подигли цене комуналија, тако да ће грађани већ на почетку ове године морати плаћати знатно веће износе за грејање, за паркирање и друге комуналне услуге и да истовремено запослени у овим предузећима, која су по правилу губиташи, бивају награђена из више извора, а да просветни радници, као и категорија „осталих грађана“ буде за сав свој минути рад „почашћена“ са безобразно ниских 1.700 динара од бесплатних акција, а да истовремено, не треп-

нувши оком, градски оци им саопштавају да нема новца за њихово стручно усавршавање, јубиларне награде, пакетиће за децу запослених у школама и/или друга давања за која је надлежна локална самоуправа.

У контексту тога, потпуно је неважно да ли су исплаћена средства божићна награда или „помоћ“, иако је свакоме потпуно јасно о чему се ту, уствари, ради. На тај начин локалне самоуправе награђују своје партијске општинске кадрове, уместо да примене Закон о максималном броју запослених и да изврше рационализацију броја извршилаца у органима локалне самоуправе и другим установама које се финансирају из буџета ЈЛС, или им је ЈЛС оснивач, односно власник. Да не буде незадовољних међу онима који „брину о грађанима“, Градско веће Сомбора се побринуло тиме што је и одборницима градске Скупштине исплатило, и то већи износ него ђамама, али, Боже, па они су ти који доносе одлуке, на задовољство оних који су их и бирали.

Стога и не чуди намера централне власти, која покушава да смањи број извршилаца у јавном сектору, а нарочито у просвети, а да истовремено за то ништа и не плати, него да то буде ифинансирано из средстава раздела за плате запослених које би они примили у току 2010. године уколико се наравно пре тога не одлуче на добровољни одлазак из делатности, уз (де) стимулативне отпремнице.

Попуштање једном броју јавних предузећа да (п)робије законску одредбу о „замрзавању“ плата и да им се увећају плате, а да истовремено запосленима у просвети или нпр. пензионерима, примања буду и даље „замрзнута“ (а уствари реално мања) показује сав цинизам и осиноност власти јер је познат податак да се не ради о профитним компанијама, односно компанијама које остварују добит, већ хроничним губиташима (од 590 јавних предузећа губитак је показало чак 580). Управо ради тога, Синдикат ће покренути читав низ конкретних акција како би и запослени у просвети и другим јавним службама добили бар оно што су добили запослени у ЈЛС, ЕПС-у, ТЕНТ-у или неком другом јавном предузећу, односно установи. Ни мање-ни више, а власти при томе нека смисле добро образложење за некоректности коме су изложиле једну групу запослених, како би онима који су и досад били привилеговани, обезбедили допунску бенефицију у односу на друге грађане.

Иако смо дубоко свесни тежине ситуације, не можемо прећутати овакав начин газдовања, јер јесмо за то да делимо судбину свих, али не да будемо увек они на којима ће се „ломити кола“. Просветари су увек били солидарни, али и свесни, те се на њих и овај пут може применити народна – „није нама криво на мало, већ на неправду“.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
генерални секретар НСПРВ

ДА ЛИ СУ ОЦЕНЕ ВАЖНИЈЕ ОД ЗНАЊА?

Невероватно је како се у последње време, у штампаним и електронским медијима, од стране Министарства просвете и других стручних (и мање стручних) саговорника, размишља о проблему реализације школског календара и проблемима у вези са тим, изазваним епидемијом грипа, и због тога мањком броја наставних дана. Свима је јасно да мањак броја наставних дана (не улазећи у вредновање оправданости промена календара) представља проблем који ће се морати, овако или онако, решити. Ту, по мени, нема ништа спорно.

Оно што мени смета јесте симптоматична, доминантна тврдња (пре свега оних који су против „убацивања“ зимског распуста у прво полугодје) како ће ученици током распуста заборавити научено градиво, па ће, кад се врате са распуста, „покварити“ оцене. Таква тврдња садржи бар једну логичку грешку.

Претпоставимо да је све било регуларно: календар (наставно градиво) остварен је по плану, ученици су оцењени пре распуста (док им је знање „свеже“) и добили „заслужене“ оцене. Питање је да ли ће ученици до краја распуста заборавити величину усвојеног знања. Према тврдњама критичара измењеног календара (нико из министарства, или друге стручне јавности им није опонирао) – хоће.

Па шта је ту онда важно – да ли ће ученици због распуста (протока релативно кратког времена) заборавити „усвојено“ наставно градиво (независно од календара), или, да ли ће пред распуст добити добре оцене, а онда свакако заборавити градиво током распуста?

Нико није (бар ја нисам чуо) приметно овај логички нонсенс. Ваљда је важно да знање буде релативно трајно (корисно), а не да се добију добре оцене, без обзира што ће се током распуста већина научног свакако заборавити. У чему је онда, уопште, смисао оваквог образовања?

Друга ствар која ми смета је то што већина родитеља (и шире јавности) у разговорима на тему образовања, а што се посебно истиче у контексту проблема насталих изменом школског календара, посматрају (често несвесно) школу (професоре) и децу (родитеље) као две супротстављене, чак непријатељске, стране. Као да сви ученици у образовању немају исти циљ – добробит деце, родитеља, друштва (државе)...

Наравно, таква врста размишљања није од јуче, сви важни чиниоци у образовном систему имају свој део кривице због тога, и требаће много труда и времена да се то измени.

Посебна прича су политичари (у овом случају из Министарства просвете), који се увек руководе политичким опортунизмом (подилажењем, пре свега, родитељима – ипак су они многобројнија гласачка популација од професора, али дипломатски, да се и ови други не увреду). Ту су, затим, и разни педагози и психолози, који упорно „брану“ децу од професора, министарства, и свих других који им желе „зло“, јер само они, ваљда, разумеју потребе деце. И сви се, наравно, разумеју у све: сажимање, скраћивање, рационализација... Све у свему, још једна типично наша прича.

Драгољуб Ђурић, Сомбор

ФИЗИЧКА КАЗНА – ЗА И ПРОТИВ

Цела Србија, нарочито школска и породична, треба да размишља и разговара о физичком кажњавању деце. Због живота нашег свагдашњег, али и закона који треба живот да нормирају и уреде (унапред). Тешко да ће законодавци на прави начин поставити детињство и односе одраслих и деце уколико се у писање не укључе они којима је то стручна и научна преокупација.

Из угла идеологије дејих права примена било какве казне је неоснована, противи се основним начелима Конвенције о равноправности деце и одраслих. Нема нико право да казни дете само зато што је јачи, што има моћ то да учини. Ако се пажљиво проучи Конвенција о децијим правима, тамо су деција права изнад неспоразума „Политикиних“ саговорника. До неспоразума између одраслих увек долази зато што они самоуверено претендују да говоре у име актуелних и потреба деце кад одрасту. Можда неко од деце која, према препоруци З. Миливојевића, родтељи понекад измлате, кад одрасте буде захвално што су га тукли... И ја мислим да ћемо са више сигурности одгајати честите људе „системом“ него батинама, али је проблем како успоставити систем. Ово је свакако много шире и далекожежније од „добрих родитељских вештина“ које ће неке породице стећи на неким семинарима.

Живимо у противречном, кризном и плуралистичком друштву. Родитељи се сналазе како знају и умеју.

Докле год и претрајавамо у времену у коме „Милосрдни анђе“ бомбама васпитава читав један народ не треба да се противимо неком родитељу који каишем сина тера у ред. Повезаност та два облика дисциплиновања је несумњива.

Кад посматрамо читаву ствар из угла индивидуалног искуства без тешкоћа ћемо наћи примере зостављане деце од којих су постали честити и срећни људи, као и оне који су љубављу подизани, а развили се у социјално проблематичне. Развој детета, као и љубав, изражава се кроз парадоксе и противречности.

Терапеути З. Миливојевић и Н. Чаловска-Херцог нису се сложили око сврхе и оправданости кажњавања, мада обоје размишљају о сличним педагошким оквирима, дужност је одраслих да деци наметну норму и правила, питање је само да ли ће то чинити физичким казнама или „предвидивим системом“ у коме се зна „шта је допуштено а шта не“.

Што се тиче наших закона који треба да регулишу однос родитеља и деце, сигуран сам да у већој мери треба проучавати досадашње законе у Србији, историји породице и детињства него слушати диктате из Европе. Не верујем да ће Европа тражити да радимо у корист своје штете.

Мислим да је на крају овог занимљивог дијалога два терапеута о кажњавању деце остало крупно практично питање: зашто родитељи не смеју применити физичку казну ако су пре тога исцрпили сва друга средства да би успоставили границе? Може ли се овде добар циљ остварити рђавим средствима? Да ли циљ оправда средства? Није поменута физичка казна као настрана на интегритет и достојанство личности детета.

Проф. др Исигор Граорач,
Висока школа струковних студија за
Образовање васпитача Нови Сад

ЛОШИ ТЕМЕЉИ ЗА „БОЛОЊУ“

Мислим да нема државе која је толико пута у тако кратком року мењала свој систем образовања, као наша држава. Верујем да нико не зна колико смо реформи претурили преко главе од краја Другог светског рата. Прво је укинута нижа гимназија као „реликт“ буржоаског друштва и уведена осмољетка, затим су дошле „шуварице“ па све до Болоњске декларације. Да ли ћемо успети да „савидамо Болоњу“ на овако лошим темељима? А какво нам је некада било школство показала је само једна реченица из времена када је „Боинг“ купио „Даглас“ и када је преузео три стотине наших авиоинжењера. Први и можда најважнији пример тоталног незнања јесте велики број несрећа од струјног удара високог напона, при преласку преко вагона, сечењу каблова под високим напоном, при раду у високонапонским трафостаницама. И даље постоји велики број кућа

саграђених испод самих жица далековода. На Златибору је саграђена кућа на неколико метара испод далековода, а друга се гради на само један метар од жица. Стварно се дивим радницима који раде на рукохват од жице под високим напоном. Како ли ће тек онај који ту буде становао моћи да отвори прозор?

Недостатак основног знања из машинства и хемије оји су показали они несрећни студенти који су страдали у пећини коштало их је живота. Како ни они ни њихов професор нису знали да су издувни гасови из мотора смртоносни?

Непознавање писмености најбоље се види приликом превода страних емисија. Ево неколико не само неписмених него и, у најмању руку, нелогичних примера: Ливничар, „писец“ је мислио на ливац; црне боњаче; самлевено стакло (за производњу дурбина); исушивање воде; узводно низ Нил, снежни пљесак; про-

сејавање (тешко да се кроз ланац може било шта просејати).

Славко Симић, Београд

Sindikat radnika u prosveti Srbije i zvanično reprezentativan

PRVI POSAO PROMENA GRANSKOG KU

Priznanje reprezentativnosti je važno, jer je ovaj sindikat stekao status socijalnog partnera i pregovarača

(Nastavak sa str. 1)

Sindikat radnika u prosveti Srbije (Srps) zvanično je svoju reprezentativnost dokazao 7. decembra, kad je Ministarstvo rada i socijalne politike potpisalo Rešenje o priznanju njegove reprezentativnosti. U trenutku dok pišemo tekst, pomenuti sindikat jedini je formalno reprezentativni u delatnosti obrazovanja u Srbiji.

Realno, reprezentativnost je dostignuta još početkom marta prošle godine, jer, kako je i u resomom ministarstvu provereno i potvrđeno, ovom sindikatu pristupilo je oko 16. 000 zaposlenih u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika Srbije i drugim ustanovama obrazovanja, kaže Slobodan Brajković, predsednik Republičkog odbora ovog sindikata, pojašnjavajući da je od svih zaposlenih u ovoj delatnosti u članstvu 15 odsto prosvetara Srbije. Po njegovom objašnjenju, krajnje je neprilično što se na rešenje čekalo toliko dugo, a jasno je da je za sve odgovoran Odbor za utvrđivanje reprezentativnosti, čiji se nerad pokazao kao svojevrsna opstrukcija za rad sindikata koji imaju reprezentativnost, a njenu formalnu potvrdu čekaju mesecima, pa i godinu i više dana. „Nakon što je SSSS povukao svoje predstavnike iz tog Odbora, koji trenutno ne funkcioniše,

namad se da će uskoro biti pronađeno neko srećnije rešenje“, kaže Brajković, dodajući da se nada da sindikati i poslodavačke organizacije neće morati dugo da čekaju da im bude potvrđena reprezentativnost.

Ovaj sindikat je jedan od najmlađih na sindikalnoj sceni Srbije. Formiran je 20. oktobra 2008. godine. Kako navodi Brajković, činjenica da je u njemu toliko članova samo još više obavezuje, pa zato prioritet u aktivnostima ima omasovljavanje članstva. Na tom planu biće mnogo posla, kako u Beogradu, tako i u Vojvodini i na jugu Srbije.

„Imali smo problema s nekim kolegama iz drugih sindikata prosvetara, ali uspešli smo da nadvladamo njihova podmetanja. O tome ne vredi govoriti, jer je za ovaj sindikat najvažnije da saraduje sa onima koji zaista znaju šta je to solidarnost, šta znači snaga sindikata i njihovo jedinstveno nastupanje. Imamo dobru saradnju sa SSSS i pokazalo se da je međusindikalna saradnja jedna od najvećih vrednosti sindikalnog delovanja. Iz tog razloga, Sindikat radnika u prosveti Srbije je otvoren za saradnju sa svim i ne samo prosvetarskim sindikatima, naravno ukoliko poštuju osnovne postulate sindikalizma. Priznanje reprezentativnosti jeste za nas važno, jer smo stekli

status socijalnog partnera i pregovarača. Zato ćemo još žešće nastaviti da radimo na tome da granski kolektivni ugovor bude izmenjen i dopunjen. On mora biti usklađen sa Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, kao i sa Zakonom o radu i OKU. Trenutno, naš granski kolektivni ugovor nema te odlike, jer, recimo, u ovom slučaju granski kolektivni ugovor prosvetarima garantuje manje prava od OKU. To je za ovaj sindikat neprihvatljivo, jer se zalaže za to da granski proširi prava iz nacionalnog kolektivnog ugovora, a ako je situacija takva da to ne može, barem da su ta prava ista u oba dokumenta. Posebno nam je važno da i za zaposlene u obrazovanju postoji socijalni program. Sve javne delatnosti ga imaju, a apsurdno je da ga ova važna delatnost nema. Socijalni program, što je sramno, za prosvetare ne postoji, uprkos činjenici da su sindikati – potpisnici aktuelnog granskog kolektivnog ugovora prihvatili da u prosveti postoji višak zaposlenih“, objašnjava Brajković, dodajući da je reprezentativnost dokazao i Nezavisni sindikat prosvetnih radnika Vojvodine, koji je zajedno sa Sindikatom obrazovanja Beograda i osnovao Sindikat radnika u prosveti Srbije koji je njihova granska centrala.

Министарство рада
и социјалне политике
Број: 110-00-503/2009-02
У Београду, 07.12.2009. године

ПРЕПИС

На основу члана 231. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр 24/05, 61/05 и 54/09), а у вези члана 194. став 5. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“ бр. 33/97, 31/01) на захтев Синдиката радника у проsvети Србије, са седиштем у Београду, улица Дечанска број 14/5, у поступку утврђивања репрезентативности синдиката, министар рада и социјалне политике доноси:

РЕШЕЊЕ

I

УТВРЂУЈЕ СЕ РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ Синдиката радника у проsvети Србије, са седиштем у Београду, улица Дечанска број 14/5, у делатности основног и средњег образовања и домова ученика на територији Републике Србије, уписаног у Регистар синдиката решењем Министарства рада и социјалне политике број 110-00-1124/2008-02 од 23.12.2008. године под редним бројем 20974.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Образложење

Синдикат радника у проsvети Србије је поднело захтев за утврђивање репрезентативности у делатности основног и средњег образовања и домова ученика на територији Републике Србије. Уз захтев су поднели решење о упису у Регистар, изјаву овлашћеног лица синдиката о броју чланова, списак основних, средњих школа и домова ученика Синдиката радника у проsvети Србије са бројем чланова у њима, податак Републичког завода за статистику о броју запослених у основ-

ном и средњем образовању на територији Републике Србије и податак Министарства просвете о броју запослених у установама ученичког стандарда на територији Републике Србије.

У складу са чланом 231. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 и 54/09), министар доноси решење о утврђивању репрезентативности синдиката, односно удружења послодаваца, на предлог Одбора, ако су испуњени услови утврђени овим законом.

...

У поступку утврђивања репрезентативности разматрани су и наводи Уније синдиката проsvетних радника Србије, али је утврђено да исти нису од утицаја на другачије решење захтева подносиоца јер издвајањем наведених чланова Синдикат радника у проsvети Србије испуњава услове репрезентативности прописане чланом 220. Закона о раду.

Наводи Синдиката образовања Србије изнети у допису бр. 128/09 од 01.12.2009. године, да министар рада и социјалне политике не може да донесе решење без предлога Одбора су неосновани из разлога претходно наведених, у образложењу овог решења.

С обзиром на напред наведено, утврђено је да Синдикат радника у проsvети Србије испуњава услове репрезентативности прописане чланом 220. Закона о раду, односно да има више од 10% од укупног броја запослених у основном и средњем образовању и домовима ученика на територији Републике Србије.

У члану 220. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05 и 54/09) прописано је да се репрезентативним синдикатом за територију Републике Србије, односно јединице територијалне аутономије или локалне самоуправе, односно за грану, групу, подгрупу или делатност, сматра синдикат који испуњава услове из члана 218. овог закон у који је уклањено најмање 10% запослених од укупног броја запослених у грани, групи, подгрупи или делатности, односно на територији одређене територијалне јединице.

На основу наведеног, према утврђеном броју чланова синдиката и броју запослених у делатности основног и средњег образовања и домова ученика на територији Републике Србије, министар рада и социјалне политике, утврдио је да Синдикат радника у проsvети Србије испуњава

услове репрезентативности прописане у члану 220. Закона о раду и донео одлуку као у изреци решења, на основу члана 231. став 1. Закона о раду, а у вези члана 194. став 5. Закона о општем управном поступку.

На основу члана 237. Закона о раду министар рада и социјалне политике донео је одлуку као у ставу II изреке решења.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега жалба није допуштена, али се може покренути управни спор пред Врховним судом Србије у року од 30 дана од дана пријема решења.

МИНИСТАР
Расум Љајић

ПРЕПИС

Министарство рада
и социјалне политике
Број: 110-00-518/2009-02
У Београду, 27.11.2009. године

На основу члана 231. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09), а у вези члана 194. став 5. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97, 31/01) на захтев Независног синдиката проsvетних радника Војводине, са седиштем у Новом Саду, улица Футошка број 37, у поступку утврђивања репрезентативности синдиката, министар рада и социјалне политике доноси:

РЕШЕЊЕ

I

УТВРЂУЈЕ СЕ РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ Независног синдиката проsvетних радника Војводине, са седиштем у Новом Саду, улица Футошка број 37, у делатности основног и средњег образовања и домова ученика и студената на

територији Аутономне покрајине Војводине, уписаног у Регистар синдиката решењем Министарства рада и социјалне политике број 110-00-146/2008-02 од 06.02.2008. године под редним бројем 20520.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Образложење

Независни синдикат просветних радника Војводине је поднео захтев за утврђивање репрезентативности у делатности основног и средњег образовања и домова ученика и студената на територији Аутономне покрајине Војводине. Уз захтев су поднели решење о упису у Регистар, изјаву овлашћеног лица синдиката о броју чланова, списак основних, средњих школа, домова ученика и студената Независног синдиката просветних радника Војводине са бројем чланова у њима и податак Републичког завода за статистику о броју запослених у основном и средњем образовању и домовима ученика и студената на територији Аутономне покрајине Војводине.

У складу са чланом 231. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 и 54/09), министар доноси решење о утврђивању репрезентативности синдиката, односно удружења послодавца, на предлог Одбора, ако су испуњени услови утврђени овим законом.

....

Министар рада је у поступку утврђивања репрезентативности Независног синдиката просветних радника Војводине утврдио следеће:

У изјави овлашћеног лица синдиката од 24.11.2009. године је наведено да Независни синдикат просветних радника Војводине има 5628 чланова у основним и средњим школама на територији Аутономне покрајине Војводине и то 3314 чланова у основним школама и 2314 чланова у средњим школама и 76 чланова у ученичком и студентском стандарду.

Представник синдиката је дана 24.11.2009. године доставио на увид 5702 приступнице својих чланова на територији Аутономне покрајине Војводине и то: 3325 приступница запослених у основним школама и 2377 приступница запослених у средњим школама на територији Аутономне покрајине Војводине и 76 приступница запослених у домовима ученика и студената на територији Аутономне покрајине Војводине.

Извршен је увид у приложене приступнице и констатовано је да су уредне.

Из дописа Републичког завода за статистику 16 број 035-9-439 од 23.11.2009. године утврђено је да на територији Аутономне покрајине Војводине има 22059 запослених у основном образовању, 9005 запослених у средњем образовању и 729 запослених у домовима ученика и студената.

С обзиром на напред наведено, утврђено је да Независни синдикат просветних радника Војводине испуњава услове репрезентативности прописане чланом 220. Закона о раду, односно да има више од 10% од укупног броја запослених у основном и средњем образовању и домовима ученика и студената на територији Аутономне покрајине Војводине.

У члану 220. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05 и 54/09) прописано је да се репрезентативним синдикатом за територију Републике Србије, односно јединице територијалне аутономије или локалне самоуправе, односно за грану, групу, подгрупу или делатност, сматра синдикат који испуњава услове из члана 218. овог закона и у који је учлањено најмање 10% запослених од укупног броја запослених у грани, групи, подгрупи или делатности, односно на територији одређене територијалне јединице.

На основу наведеног, према утврђеном броју чланова синдиката и броју запослених у делатности основног и средњег образовања и домова ученика и студената на територији Аутономне покрајине Војводине, министар рада и социјалне политике, утврдио је да Независни синдикат просветних радника Војводине испуњава услове репрезентативности прописане у члану 220. Закона о раду и донео одлуку као у изреци решења, на основу члана 231. став 1. Закона о раду, а у вези члана 194. став 5. Закона о општем управном поступку.

На основу члана 237. Закона о раду министар рада и социјалне политике донео је одлуку као у ставу II изреке решења.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега жалба није допуштена, али се може покренути управни спор пред Врховним судом Србије у року од 30 дана од дана пријема решења.

МИНИСТАР
Расим Ђајић

ОТВОРЕНО ПИСМО

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Министарство просвете
Београд, Немањина 22-26

Н/р др Жарку Обрадовићу, министру просвете

Н/р проф. др Радивоје Митровић, државном секретару
Н/р г-ђи Бојани Митровић, помоћнику министра – сектор за финансије

Поштовани,

У више наврата смо Вас обавештавали дописима, а били смо и у прилици да у непосредном дијалогу разговарамо о легитимитету учесника социјалног дијалога и колективног преговарања представника из делатности просвете са ресорним министарством. У тим дописима и приликом разговора смо Вас упознали са чињеницом да је репрезентативност синдиката које сте уважавали у социјалном дијалогу и колективном преговарању, те са њима закључили посебне колективне уговоре и протоколе о основици за обрачун и исплату зарада, у моменту закључивања тих аката истекла. Такође смо Вас упознали и са чињеницом да је Синдикат радника у просвети Србије (СрпС) у поступку утврђивања репрезентативности (још од 05.03.2009.) и да му тај поступак у континуитету општују представници Синдиката „Независност“ и Синдиката образовања Србије, чији представници су били чланови Одбора за утврђивање репрезентативности, све до његовог распуштања од стране министра рада и социјалне политике.

Након што је министар 11.11.2009.г. распустио Одбор за утврђивање репрезентативности и пренео надлежности на радну групу састављену од запослених у Министарству рада, посао утврђивања репрезентативности нашег Синдиката и још 40-ак других који су такође поднели захтеве, кренуо је са „мртве тачке“. За решавање првог и неспорног синдиката у доказивању репрезентативности, Министарство је узело управо захтев СрпС-а и његових оснивача – Независног синдиката просветних радника Војводине (НСПРВ) и Синдиката образовања Београда (СОБ), након чега је министар рада СрпС-у издао Решење о утврђивању репрезентативности бр. 110-00-503/2009-02 од 07.12.2009. године.

Подсећамо, и овом приликом, да је СрпС као синдикат основан за територију Републике Србије, поднео у августу о.г. захтев за утврђивањем губитка репрезентативности ГСПРС „Независност“ и Синдиката образовања Србије (због чињенице да им је ранија репрезентативност истекла још 12.09.2008. године и губитка већег броја чланова), као и захтев за утврђивањем губитка репрезентативности УСПРС (због истека репрезентативности 19.01.2009.г. и губитка једног броја чланова). Ови захтеви су такође у решавању у Министарству рада.

Иако је сам поступак утврђивања репрезентативности нашег Синдиката трајао непристојно и непримерено дуго, за нас, овај важан посао је окончан на наше задовољство. Самим тим, овај допис је и захтев за пријем делегације нашег Синдиката, како би се договорили о будућој сарадњи и отпочели преговоре о виталним проблемима у српском образовном простору. Молимо Вас да нас обавестите о датуму и времену састанка.

Срдчан синдикални поздрав!

Београд, 10.12.2009.год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
генерални секретар СрпС

У прилогу:

Фотокопија Решења министра за рад и социјалну политику о утврђивању репрезентативности СрпС бр. 110-00-503/2009-02 од 07. 12. 2009. г.

На основу члана 231. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 61/05 и 54/09), а у вези члана 194. став 5. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ бр. 33/97, 31/01) на захтев Синдиката радника у просвети Србије, са седиштем у Београду, улица Дечанска број 14/5, у поступку утврђивања репрезентативности синдиката, министар рада и социјалне политике доноси

РЕШЕЊЕ

I
УТВРЂУЈЕ СЕ РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ Синдиката радника у просвети Србије, са седиштем у Београду, улица Дечанска број 14/5, у делатности основног образовања и домова ученика на територији Републике Србије, уписаног у Регистар синдиката решењем Министарства рада и социјалне политике бр. 00-1124/2008-02 од 23.12.2008. године под редним бројем 20974.

Министарство рада и социјалне политике
Број: 110-00-503/2009-02
У Београду, 07.12.2009. године

МИНИСТАР
Расим Ђајић

SAD: VELIKI BROJ UČENIKA NE ZAVRŠAVA SREDNJU ŠKOLU

• Svaki treći ne završi srednju školu • Perspektiva nezaposlenost, socijalna pomoć i kriminal • Alternativne škole nude moderne nastavne programe i... posao
(Nastavak sa str. 1)

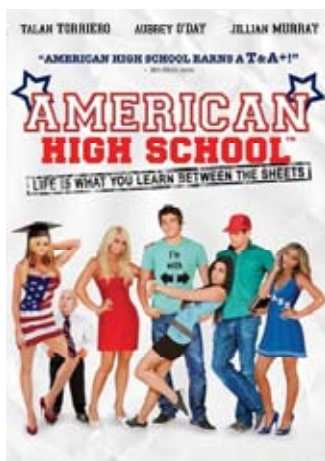
Hesús Garsija jedan je od, gotovo svakog trećeg američkog, đaka koji je napustio srednju školu verujući da mu je predodređen život u zatvoru obeležen nasiljem, dok nije pronašao alternativnu školu, koja mu je zamenila porodicu koju nikada nije imao. „Bez ove škole, klinci bi dilovali drogu, umirali bi, bili u bandama. Bez ove škole ne bi bilo vođa, ni mentora“, rekao je Garsija grupi mladih ljudi, koji su napustili redovno školovanje i upisali se u alternativne škole.

Oko 30 odsto Amerikanaca napušta školovanje i ne završi srednju školu. Njihova perspektiva je crna - nezaposlenost, socijalna pomoć, kriminal i odlazak u zatvor. Oni su, takođe, manje zdravi i kraće žive od mladih koji završe srednju školu, rezultati su istraživanja, koje je sproveo Univerzitet u Kolumbiji. I američki predsednik Barak Obama izjavio je nedavno u Kongresu da prekid školovanja „nije opcija“.

Procenat onih koji prekinu školovanje u SAD ne menja se godinama. Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) rangirala je SAD na 19. mesto po procentu završavanja srednje škole. SAD je za nekoliko procentnih poena ispod proseka OECD.

Nemačka se nalazi na prvom mestu, a za njom slede Južna Koreja, Izrael, Finska i Japan, gde devet od 10 učenika završi srednju školu.

Kompanije poput AT&T i grupe poput Fondacije Bila i Melinde Gejts i Američki savez koji obećava Kolina Pauela analizirale su problem i odlučile da finansiraju programe za koje veruju da će oživeti državne škole. „Postoji svest da su nam potrebni kvalifikovani radnici, a da ih nećemo imati ukoliko veliki broj mladih prekine školovanje“, izjavio je za

Rojters predsednik Saveza za solidno obrazovanje Bob Vajs.

Eksperti ističu da je najvažnije identifikovati problem i da praksa škola da maskiraju broj onih koji prekinu školovanje nije od pomoći. Prema rezultatima nedavno urađene studije, 1,2 miliona američkih srednjoškolaca prekine da pohađa srednju školu svake godine, zbog čega su kasnije suočeni sa nezaposlenošću ili obavljaju najgore poslove i dobijaju mnogo manje novca od svojih vršnjaka koji završe srednju školu. Čak 69 procenata mladih crnaca starih između 16 i 24 godina prekida školovanje.

Ministarstvo obrazovanja izdvojilo je četiri milijarde dolara za alternativni školski program „Trka do vrha“ širom SAD, što je manje od jednog procenta u odnosu na 500 milijardi dolara koje se svake godine izdvoje za državne škole, uglavnom iz lokalnog poreza. Za najveći broj mladih, alternativne škole su poslednja šansa. Poslednjih godina je osnovano na hiljade manjih škola za učenike koji su prekinuli školovanje. One nude moderne nastavne programe, manje grupe od desetak učenika umesto 30 do 40 učenika u razredu, vanškolske i letnje programe i posao.

Garsija ističe da su mu u alternativnoj školi pružili podršku kvaku nikada ranije nije imao, pa čak i obezbedili čuvanje deteta dok je bio na nastavi. „Mnogi klinci nemaju podršku porodice. Škola vam daje tu podršku. Postoji osećaj pripadnosti“, izjavio je on Rojtersu.

Eksperti za obrazovanje ističu da je najvažnije ne odustajati od onih koji su prekinuli školovanje, s obzirom da većina njih navodi da prestaje da ide u školu jer im je „dosadno“.

SAD: NAVALA NA ŠKOLOVANJE PREKO INTERNETA

• Svaki četvrti studira preko interneta • Poslodavci priznaju i onlajn diplome
• Nastanak otuđenih generacija

Amerikanci se sve češće odlučuju za takozvano onlajn obrazovanje ili studiranje preko interneta umesto za klasično studiranje na fakultetima. Onlajn studiranje je zabeležilo porast od 13 procenata u SAD u odnosu na prošlu godinu, a čak 20 odsto u odnosu na nekoliko proteklih godina.

Najmanje jedan od četiri studenata odlučuje se bar za neki onlajn kurs, dok je 2002. godine to bio slučaj sa jednim od 10 studenata. Dva miliona studenata uglavnom starijih od 22 godine, kada oni koji redovno studiraju završavaju fakultete, završavaju kompetan fakultet preko interneta, dok još dva miliona studenata završavaju jedan ili dva onlajn kursa.

Predsednik Barak Obama obećao je da će za onlajn kurseve i materijale obezbediti 500 miliona dolara u sklopu obrazovnog plana približavanja fakulteta što većem broju ljudi.

U SAD 29 odsto odraslih ima fakultetsku diplomu, manje nego u većini drugih industrijski razvijenih zemalja. Samo 40 odsto američkih studenata, koji upišu fakultet i završe ga. Između ostalog, tome doprinosi i činjenica da je školovanje veoma skupo.

Džef Konlon, koji rukovodi obrazovnom ustanovom Kaplan, koja ima 59.000 onlajn studenata, smatra da tradicionalni koledži ne mogu da postignu cilj američkog predsednika. „Obama želi da ponovo budemo prvi do 2020. godine. Da bismo to postigli trebalo bi da proizvedemo 63 miliona svršenih studenata do tada. Obrazovni sistem je tako postavljen da može da proizvede 16 miliona svršenih studenata (u tom vremenskom roku)“, istakao je Konlon za Rojters.

Pristalice onlajn obrazovanja ističu rezultate nedavno objavljene studije Sekretarijata za obrazovanje, prema kojoj se onlajn materijali bolje prihvataju nego „živa“ predavanja u učionici.

Lideri u onlajn obrazovanju su Univerzitet Finiks, deo grupe Aplo koji ima 420.700 onlajn studenata i Kaplan gde četvorogodišnje školovanje košta oko 65.000 dolara, dok na bilo kom drugom privatnom fakultetu student za isti program mora da izdvoji više od 150.000 dolara.

Poslodavci jednako priznaju i onlajn diplome i one stečene klasičnim pohađanjem fakulteta, pa čak ističu da studenti koji rade i studiraju preko interneta imaju veću samodisciplinu i odlučnost da završe fakultet.

Grubo rečeno, oko 4.500 američkih fakulteta ima onlajn programe, a pojedini su toliko popularni da je uprava morala da ograniči broj polaznika. Onlajn školovanje je ušlo i u osnovne i srednje škole, pa se čak milion dece u SAD školuje na taj način, pogotovo ona iz zabavne oblasti. Profesor sa Harvarda Klejton Kristensen predviđa da će u budućnosti polovina dece pohađati onlajn škole od predškolskog obrazovanja do srednjih škola.

S druge strane, ima i onih koji se boje da bi to moglo da izazove nastanak potpuno otuđenih generacija, koje umesto da život proživljavaju sa svojim drugovima, sede sami za kompjuterom simulirajući životne situacije.

ALBANIJA: SVE VIŠE STUDENATA NA PRIVATNIM FAKULTETIMA

Dok se sve veći broj svršenih albanskih srednjoškolaca odlučuje da nastavi školovanje, brojke pokazuju i da je sve veći broj njih koji se odlučuju za privatnu opciju. Prema podacima Ministarstva obrazovanja, trend odlaska mladih ljudi na fakultete je u usponu i iznosi ukupno 28 odsto u poslednje četiri godine. U 2008. oko 76 odsto studenata pohađalo je jedan od 11 javnih univerziteta u zemlji - ostali su se upisali na lokalne privatne koledže koji su procvetali u poslednjih pet godina.

Broj studenata koji su pohađali privatne škole otišao je sa 983 u 2004. na 12.166 četiri godine kasnije. „Danas privatni univerziteti imaju komplementarni karakter u našem obrazovnom sistemu“, ocenjuje Henri Čili, profesor na privatnom Evropskom univerzitetu u Tirani (UET).

Trenutno postoji oko 17 privatnih univerziteta u zemlji, ali je samo četiri akreditovana država i u stanju da izdaju zvanične diplome. Uprkos sve većem broju studenata

u privatnim školama, Čili objašnjava da većina Albanaca bira javne fakultete jer su u osnovi besplatni.

Prema Čilijevim rečima, neki privatni univerziteti planiraju da se ujedine oko nacrtanog zakona kojim se predlaže promena u finansiranju javnog obrazovanja, kako bi se studentima dao novac umesto besplatnog obrazovanja -- tako da mogu da odluče na koji će fakultet ići, umesto da budu upućeni na javni sektor.

Uprkos optimizmu vezanom za širi izbor fakulteta, neki obrazovni eksperti postavljaju pitanje kvaliteta privatnih institucija i zalažu se za javnu opciju.

„Javni univerziteti nemaju samo davno ustanovljenu tradicionalnu osnovu, nego imaju visok kvalitet i zahtevan kadar“, rekao je izvor iz ministarstva obrazovanja. Taj izvor je takođe dodao da, iako privatni univerziteti imaju bolju infrastrukturu i najnoviju tehnologiju, oni zaostaju na drugim poljima i prihvataju studente koje su odbile javne škole.

Prošlog januara albanska vlada je saopštila da će zemlja napraviti procenu fakulteta u zemlji, koju će sprovesti iskusna međunarodna agencija. Čili misli da će rangiranje izjednačiti teren i pokazati da privatni univerziteti mogu da se održe u procvatu konkurencije u univerzitetskom sistemu zemlje.

БУРА НА ПЕДАГОШКОМ ФАКУЛТЕТУ

Савет Педагошког факултета у Сомбору разрешио је дужности досадашњег в.д. декана проф. др Драгана Солешу, а за новог вршиоца дужности декана именован је проф. др Ненад Петровић. Савет је покренуо и поступак за избор новог декана, који је и окончан 28. децембра. Смени декана претходила је „реконструкција“ Савета факултета, у којем је од 13 замењено 12 чланова из редова Научно-наставног већа. За нову председницу Савета изабрана је проф. др Светлана Шпановић, а за потпредседника проф. др Миле Ненадић.

Епизод је заправо почео седницом Наставно-научног већа, изјавом в.д. декана проф. др Драгана Солеше да он на седницу није позвао новинаре и нека друга лица (чланове синдиката) и замолио их је да напусте салу. Неколико чланова Наставно-научног већа супротставило се тој одлуци, па је на њихов предлог дошло до гласања. Од 21 присутног члана већа (броји 39 чланова) први пут је гласало 18, а на поновљеном гласању за то да новинари и остали непозвани напусте седницу гласала су само два члана, декан и проф. др Мира Лоначервић, 12 је било против, а шест уздржаних. За овакав исход гласања декан Солеша је рекао да захтев да новинари остану на седници нема потребну већину. Након полчасовне „дебате“, која, свакако, не приличи установи која образује учитеље, новинари су напустили седницу. Седницу је убрзо напустио и декан Солеша, пошто није усвојен дневни ред који је предложио. Седници је потом председавао најстарији члан Наставно-научног већа.

Посећено да је половином октобра Савет усвојио оставку декана Солеше, али и да га је на истој седници именован за вршиоца дужности (!) до окончања поступка за избор новог декана. Неспоразуми на Педагошком факултету у Сомбору почели су летос, тврдњама тројице професора да је проф. др Драган Солеша објавио плагијате у своје четири књиге. Они су поднели кривичну пријаву Општинском јавном тужилаштву у Сомбору.

У међувремену је реконструисан Савет факултета „ставно тачку на ј“ и за декана ове високошколске установе изабрао проф. др Александра Петојевића, са мандатом до 30. септембра 2012. године. За његов избор гласало је 14 од 16 присутних чланова Савета. Кандидатуру проф. Петојевића за декана претходно је, готово консензусом присутних чланова Савета, подржало Наставно-научно веће Педагошког факултета у Сомбору. Александар Петојевић је рођен у Оцацама 1966. године, Природно-математички факултет у Новом Саду завршио је 1991. а докторирао је 1998. године. Нови декан именован је три нова продекана - проф. др Светлану Шпановић за науку, проф. др Жељку Вучковића за наставу и проф. др Јована Савичића за финансије.

ДР ПАЈТИЋ ОТВОРИО НОВУ ШКОЛУ

Председник Владе Војводине др Бојан Пајтић свечано је отворио новоизграђени објект Основне школе „Душан Вукосавић Диогећ“ у месту Ашања, у сремској општини Пећинци. Изградња школе финансирана је из средстава Фонда за капитална улагања. На свачности која је том приликом организована у новој школи, поред њених ученика, наставника и директора Мирјане Добричић, окупили су се многобројни мештани овог села, са око 1500 становника, представници општине Пећинци, а присуствовао је и директор Фонда за капитална улагања Војводине Момчило Миловић и заменик покрајинског секретар за образовање Светлана Вујовић.

„Да би смо сачували елементе за даљи привредни опоравак и развој, ми морамо да сачувамо наше село. Морамо да створимо предуслове да се наше село даље развија, а то можемо учинити само тако што ћемо створити предуслове да млади желе да остану у селу јер ће имати стандард који ће бити примерен XXI веку. Отварањем ове школе у коју је Фонд за капитална улагања уложио 36 милиона динара демонстрирамо, с једне стране, бригу о нашем селу, а са друге стране, бригу о нашој деци. И то су приоритети који нас воде у одобравању пројеката које ћемо увек подржати“, рекао је председник покрајинске Владе др Бојан Пајтић.

„Иницијатива за изградњу нове школске зграде у Ашањи потекла је још пре две деценије и зато је данашњи дан посебан дан за мештани Ашање“, рекао је председник СО Пећинци Живко Марковић. Укупна површина новоизграђене школе је 1375 квадратних метара, чиме се решава и проблем простора за предшколску установу у Ашањи.

ОМЛАДИНЦИ О ЗАПОШЉАВАЊУ МЛАДИХ

„Somborski omladinski boom“ је у оквиру петомесечног пројекта „Моја фабрика“ одржао мотивационе панел дискусије о запошљавању младих у свим средњим школама у Сомбору. Ученици су имали прилике да чују искуства младих предузетника (бирани су предузетници образовних профила који постоје у школама у којој се држи презентација), који су уз подршку Националне службе за запошљавање започели сопствени бизнис, а представници НЗС и Регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа представљали су ученицима које и какве услуге и помоћ могу да добију од њих. „Пројекат се бави проблемом запошљавања младих, првенствено свршених средњошколаца, услед недовољне мотивисаности младих да се запосле, а посебно да се samozапосле и буду предузетници. У последњој фази пројекта предвиђено је одржавање тренинга практичних вештина које младима могу бити корисне у процесу тражења посла и започињања сопственог бизниса. Одзив ученика је био веома добар и често прелазило предвиђени број по групама, па је у неким средњим школама било присутно и више од 50 ученика“ - рекао је Тибор Киш из „SBB“-а.

Ове панел дискусије су показале да млади нису довољно мотивисани, али ни оснажени и информисани о могућностима које имају након завршетка школовања. Уочено је да већина младих није ни свесна да ће се потреба за тражењем посла и запошљавањем појавити веома брзо, будући да матуранти на то гледају још увек као на нешто што је веома далеко од њих. „Наши утисци су веома позитивни, радимо нешто што нико пре није радио на овај начин, и доста ученика се укључивало у дискусију активно. Показали су интересовање за ову тему и постављали бројна питања младим предузетницима и представницима НЗС и Агенције за МСП. Након завршетка овог пројекта покушаћемо заједно са НЗС да креирамо и наставак пројекта, укључимо и у будућности што више младих, и да их на овај и сличан начин информисамо и мотивишемо додатно како би након завршетка школовања што лакше дошли до жељеног посла“ - рекао је Киш. Пројекат „Моја фабрика“ финансира Министарство омладине и спорта Републике Србије.

СРПС О СОЦИЈАЛНОМ ПРОГРАМУ

(Наставак са стр. 1)

На седници Председништва Синдиката радника у просвети Србије одржаној 12.01.2010. године усвојени су следећи ставови:

- Отпремнина за све запослене у образовању који добровољно оду из система образовања и чијим се одласком смањује број извршилаца износи:
  - 220 евра (нето) по години стажа, односно
  - 1/3 бруто плате запосленог за сваку навршену годину радног стажа, ако је то повољније за запосленог
- Запосленима који су испунили један од услова за одлазак у пензију и чијим се одласком у пензију смањује број извршилаца треба исплатити као отпремнину:
  - 6 месечних (бруто) плата запосленог,
  - 6 просечних (бруто) плата у установи, односно
  - 6 просечних (бруто) плата у Републици, ако је то повољније за запосленог
- За запослене који су напустили просвету закључно са 31.12.2009. године по Закону о ПИО и којима су исплаћене 3 бруто плате, уколико је тиме угашено радно место са кога су отишли, односно смањен број извршилаца, ретроактивно исплатити до износа утврђеног у тачки 2. ових ставова
- Средства за отпремнине не могу бити исплаћивана из буџетског раздела за Министарство просвете, већ из других средстава Буџета Републике Србије
- Све уштеде остварене по основу смањења броја извршилаца ће се искористити за побољшање материјалног положаја у просвети, с тим да се приоритетно употребе за исплаћивање минималне зараде за категорије запослених којима је ово право ускраћивано, као и за усклађивање коефицијената до раније успостављеног односа између најнижег и највећег

Ставови су достављени министарству просвете и министарству финансија. Очекује се наставак преговора. До 25. јануара заинтересовани треба да се изјасне о добровољном одласку (уз стимулативне(!) отпремнине) из просвете. О свему више на веб сајту Синдиката.

ZARADE

Plate najniže u regionu • Porezi i doprinosi na zarade najveći u Evropi • Dinar slabiji za 15,4% • Kupovna moć lošija samo u Bosni i Hercegovini i Makedoniji • Standard na nizbrdici • Troškovi života veći za 8,6%

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2009. godine, iznosi 43895. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u oktobru 2009. godine, nominalno je manja za 0,6%, a realno je manja za 1,4%.

Trenutno su obavezni porezi i doprinosi na zarade u Srbiji najveći u Evropi: poslodavci na jedan dinar zarade isplaćene zaposlenima državi uplaćuju 68,25 para, te je tako ukupno opterećenje neto zarada nešto manje od 70 odsto. Drugim rečima, kada bi radnicima bila isplaćivana bruto plata, ona bi bila oko 70 posto veća nego što je sada. Međutim, odmah treba dodati da bi to značilo da oni dobijanjem bruto plate ostaju bez zdravstvenih i penzionih doprinosa, samim tim – bez prava za besplatno lečenje i uplate da jednog dana odu u penziju. Naime, iz bruto radničke zarade za penzijsko-invalidsko osiguranje izdvaja se 22 odsto, s tim što 11 plaća radnik i isto toliko gazda. Osim toga, iz bruto plate izdvaja se 6,15 odsto za zdravstveno osiguranje, zatim 0,75 odsto za osiguranje za slučaj nezaposlenosti i 12 odsto poreza na zarade.

	Prosečne zarade			Prosečne zarade bez poreza i doprinosa		
	RSD			RSD		
	XI 2009		I-XI 2009	XI 2009		I-XI 2009
	Ukupno	Privreda	Ukupno	Ukupno	Privreda	Ukupno
Republika Srbija	43895	40400	43539	31576	29172	31291
Centralna Srbija	44220	40569	43835	31795	29271	31503
AP Vojvodina	43029	39950	42740	30994	28909	30722
Grad Beograd	54722	53137	54839	39227	38190	39292
Grad Novi Sad	50233	47371	50146	35998	33986	35877
Grad Niš	36371	30049	37028	26138	21650	26608
Grad Kragujevac	41831	38825	41415	30007	27901	29744

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2009. godine, iznosi 31576 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu bez po-

reza i doprinosa isplaćenu u oktobru 2009. godine, nominalno je manja za 0,5%, a realno je manja za 1,3%.

Period novembar 2009 - novembar 2008.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u novembru 2008. godine, nominalno je veća za 5,2%, a realno je manja za 0,6%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u novembru 2008. godine, nominalno je veća za 5,4%, a realno je manja za 0,4%.

Realni indeksi neto zarada (bez poreza i doprinosa)		XI 2009 X 2009	XI 2009 XII 2008	XI 2009 XI 2008	XI 2009 Ø 2008	I-XI 2009 I-XI 2008	I-XI 2009 Ø 2008
Republika Srbija	ukupno	98,7	86,1	99,6	98,5	101,0	98,9
	privreda	98,7	90,5	101,6	100,4	102,6	100,7
Centralna Srbija	ukupno	98,5	86,7	99,3	98,5	101,1	98,8
	privreda	98,6	91,4	101,1	100,5	102,6	100,6
Vojvodina	ukupno	99,0	84,8	100,2	98,4	100,6	98,7
	privreda	98,4	88,3	102,6	99,9	102,1	100,5

Period januar/novembar 2009 - januar/novembar 2008.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - novembar 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u periodu januar - novembar 2008. godine, nominalno je veća za 9,0%, a realno je veća za 1,0%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - novembar 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u periodu januar - novembar 2008. godine, nominalno je veća za 9,0%, a realno je veća za 1,0%.

IZA NAS VIŠE (I) NEMA NIKO

Prema podacima RSZ, prosečna plata u Srbiji, izražena u evrima, najniža je u regionu. Veće zarade, posle najnovijeg slabljenja dinara, od nas sada imaju čak i Makedonci i građani Bosne i Hercegovine, koji su obično bili na začelju svake liste o životnom standardu zemalja bivše SFRJ. Podaci koje je objavio Zavod za statistiku pokazuju da je prosečna plata u Srbiji 31.576 dinara, odnosno 329,05 evra. Podjednako loša situacija je i u Makedoniji, u kojoj je prema podacima njihovog Zavoda za statistiku prosečna zarada građanina 330,83 evra (20.116 denara). Bosna i Hercegovina, koja je po dubini džepa svojih građana bila obavezno iza Srbije, u poslednjih nekoliko meseci nas je prestigla. Agencija za statistiku BiH objavila je da zaposleni u toj zemlji u proseku mesečno prime 394,5 evra, odnosno 789 konvertibilnih maraka. Prema podacima Zavoda za statistiku Crne Gore, plate u toj zemlji iznose 456 evra, dok prema podacima Državnog zavoda za statistiku Hrvatske lični dohodak prosečnog Hrvata iznosi 5.279 kuna, odnosno 724,13 evra. Slovenci su i dalje bez premaca, sa prosečnom platom od 935,11 evra.

Možda će građanima zvučati paradoksalno, ali ekonomiste ovako crne brojke ne zabrinjavaju pre-više. Zamenik direktora Republičkog zavoda za statistiku, Miladin Kovačević, tvrdi da samo poređenje plata ne znači ništa i da je to u ekonomskom smislu potpuna besmislica, jer uopšte ne govori o visini životnog standarda. Ključan pokazatelj je, kako kaže Kovačević, paritet kupovne moći, odnosno koliko robe može da se kupi za isti iznos novca. Za jedan evro u Srbiji, ubeđen je on, može da se kupi mnogo više nego u Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Crnoj Gori, pa čak i susednoj Bugarskoj i Rumuniji. Hrvatska i Mađarska su po visini životnog standarda iznad nas, kazao je Kovačević. Po ovom pokazatelju (BDP po paritetu kupovne moći po stanovniku), kako su izračunali stručnjaci Međunarodnog monetarnog fonda – Srbija, na sreću, nije na dnu regionalne liste životnog standarda. Nažalost, nije ni mnogo daleko od dna. Ispod nas su samo dva suseda Bosna i Hercegovina i Makedonija.

Ivan Nikolić iz Ekonomskog instituta, kaže da za njega ovakva lista nije iznenađenje. On se složio sa Kovačevićem, da lista u kojoj su samo plate nije objektivna, te ovih dana prikuplja podatke iz zvaničnih statistika zemalja iz regiona kako bi dobio pravu sliku o visini životnog standarda. Međutim, Nikolić ima drugi metod obračunavanja realne snage novčanika. "Bitno je koliko se za godinu dana smanjila ukupna masa zarada. Odnosno, iz računice ne može da se izuzme koliko je ljudi ostalo bez posla. Tek kad se sve to uzme u obzir i uporedi sadašnja situacija sa onom od pre godinu dana, dobiće se objektivni podaci", rekao je Nikolić. Prema njegovoj oceni, Srbija sada ima najniže plate u regionu, jer je nacionalna valuta u proseku u 2009. godini oslabila 15,4 odsto. S druge strane, sliku je iskrivilo i to što je hrvatska kuna ojačala, dok Bosna i Hercegovina nema plivajući kurs, već valutni odbor, pa je konvertibilna marka vezana za evro.

KORPA SVE TANJA

Standard srpskih građana i dalje je u padu. Posmatrano kroz odnos evra i dinara, plate u Srbiji se poslednjih nedelja "tope", rate za kredite su u porastu, a desila su se i prva poskupljenja režijska. Zvanična statistika pokazuje da su cene na malo u poslednjih godinu dana porasle za 10,1 odsto, ali pojedini proizvodi koje svakodnevno kupujemo skočili su nekoliko puta više, za 40 i 50, pa i više procenata. Tako je, recimo, od prošlog januara motorni benzin poskupeo za 34 dinara za litar ili za 48 odsto, a evro dizel za čak 46 dinara, što je rast više od 75 odsto! Za desetak dinara prodaje se skuplje i kafa od 100 grama, a 10 do 15 dinara više košta paklo cigareta. Istovremeno, u ovom periodu prosečne zarade su smanjene za oko 1.200 dinara, pa sve manje para ostaje za osnovne namirnice.

Standard je usled poskupljenja posebno usluga, u protekloj godini, doživeo osetan pad i troškovi života su uvećani, prema statistici, u proseku, za 8,6 odsto.

Inače, prosečna potrošačka korpa prema poslednjem merenju statistike "teži" 36.014 dinara. Za njeno pokrivenje potrebno je 1,13 srpskih zarada, a pre godinu dana - 1,02 plata. Prosečna zarada od 31.291 bila je dovoljna za kupovinu osnovnih namirnica iz takozvane "minimalne korpe", koja je vredela 22.783 dinara, i nešto je preteklo za džeparac. Međutim, to nije slučaj sa prosečnom korpom od 36.014 dinara, gde mesečno nedostaje više od 4.000 dinara. Od izdataka za ličnu potrošnju najviše se - 42 odsto, trošilo za hranu i bezalkoholna pića.

Kupovnu moć iznad proseka Republike imali su Beograd, Novi Sad, Pančevo i Smederevo. U svim gradovima koji se statistički prate, prosečna mesečna zarada pokrila je minimalnu potrošačku korpu, a u Beogradu i Novom Sadu i prosečno.

Od ukupno raspoloživih sredstava, 95,1 odsto čine prihodi u novcu, a 4,9 odsto u naturi. Najveći udeo u novčanim prihodima imaju prihodi iz redovnog radnog odnosa - 48,3 odsto i penzije - 30,4 odsto, dok prihodi od potrošačkih i investicionih kredita, čine 1,3 odsto, a ostala primanja učestvuju sa 5,1 odsto.

СА КИМЕ СЕ МОЖЕ ЗАКЉУЧИТИ УГОВОР О ДОПУНСКОМ РАДУ?

ПИТАЊЕ: Да ли наставнику обавезно престаје радни однос ако се утврди да не испуњава психичку, физичку и/или здравствену способност за рад са ученицима?

ОДГОВОР: Одговор на то питање зависи од чињенице да ли је реч о привременом или трајном губитку психичке, физичке и/или здравствене способности за рад са децом и ученицима.

Одредба члана 111. став 4. Закона о основама система образовања и васпитања (“Службени гласник РС”, бр. 62/03, 64/03 - исправка, 58/04, 62/04 - исправка, 79/05 – др. закон и 101/05 – др. закон), утврђује да наставнику, васпитачу и стручном сараднику престаје радни однос ако се у току трајања радног односа утврди да више не испуњава услове за пријем у радни однос, у које, између осталог, спада и поседовање психичке, физичке и здравствене способности за рад са децом и ученицима. Законодавац је имао на уму трајан губитак психичке, физичке и/или здравствене способности, који се утврђује у поступку пред надлежним здравственим органом. Као и у општем режиму радних односа, радни однос запосленом ће престати по сили закона, даном достављања правноснажног решења о губитку радне способности (члан 176. тачка 1. Закона о раду, “Службени гласник РС”, бр. 24/05 и 61/05).

Без правноснажног решења надлежног органа о губитку радне способности запосленом у установи за образовање и васпитање, по основу непостојања психичке, физичке и/или здравствене способности за рад са децом и ученицима, не може престати радни однос. Ако се на лекарском прегледу утврди да запослени више не поседује способност за рад са децом и ученицима, он ће бити упућен на боловање, све док поново не стекне ту способност или се правноснажним решењем утврди да је дошло до њеног трајног губитка.

ПИТАЊЕ: Како се врши пријем у радни однос наставника верске наставе и до када траје радни однос тог радника?

Одговор: Да би се неко лице примило у радни однос за извођење верске наставе, потребно је да се испуне следећи услови:

1. да се нађе на листи наставника верске наставе, коју утврђује министар просвете и спорта на предлог традиционалних цркава и верских заједница;
2. да буде упућено у установу од стране неке од традиционалних цркава или верских заједница;
3. да се с њим закључи уговор о раду за извођење верске наставе, на 12 месеци.

Уговор о раду с наставником верске наставе закључује се за сваку школску годину. По истеку рока од 12 месеци или истеком школске године ако уговор о раду није закључен на њеном почетку, пошто је крај школске године крајњи рок на који може да се закључи такав уговор о раду, наставнику верске наставе престаје радни однос, ако с њим за следећу школску годину не буде закључен нови уговор о раду.

ПИТАЊЕ: Да ли послодавац може од кандидата за заснивање радног односа затражити податке о брачном стању или планирању породице и давање изјаве о отказу?

ОДГОВОР: Закон о раду у члану 26. забрањује да се од кандидата за заснивање радног односа траже подаци о породичном, односно брачном статусу и планирању породице, као и достављање исправа и других доказа који нису од непосредног значаја за обављање послова за које се заснива радни однос.

Заснивање радног односа се не сме условљавати ни обављањем теста труднице, осим ако је реч о пословима код којих постоји знатан ризик за здравље жене и плода, утврђен од стране надлежног здравственог органа.

Најзад, забрањено је условљавати заснивање радног односа претходним давањем изјаве о отказу уговора о раду, односно о отказу радног односа.

ПИТАЊЕ: У којима се случајевима радни однос на одређено време заснива без конкурса?

ОДГОВОР: Случајеви у којима установа може да изврши пријем на одређено време без конкурса, према члану 122. ст. 1. до 4. Закона о основама система образовања и васпитања су следећи:

1. замена запосленог одсутног до 60 дана;
2. попуњавање упражњеног радног места до избора кандидата по расписаном конкурс;
3. попуњавање упражњеног радног места до избора кандидата, када се на конкурс не пријави ниједан кандидат или ниједан од пријављених кандидата не испуњава услове, а најдуже до завршетка школске године;
4. извођење верске наставе (на 12 месеци, односно до краја школске године).

У погледу трајања радног односа, односно дана престанка радног односа запосленог на овај начин, дакле без конкурса, може постојати неко-

лико варијанти.

Радни однос лица које је засновало радни однос ради замене одсутног запосленог престаје даном повратка тог запосленог или истеком рока од 60 дана од дана заснивања радног односа.

Радни однос лица које је засновало радни однос до избора кандидата по расписаном конкурс престаје даном ступања на рад изабраног кандидата, а не даном коначности одлуке о избору, и поред тога што у закону стоји да се радни однос заснива до избора кандидата. Сматрамо да текст закона треба схватити онако како је наведено, односно да радни однос у овом случају престаје даном ступања на рад изабраног кандидата, будући да се дан коначности одлуке о избору и дан ступања на рад изабраног кандидата не поклапају, па је потребно да неко, а најприродније је да то буде лице које већ ради на том радном месту, у том кратком временском вакууму обавља послове радног места на које изабрани кандидат тек треба да ступи.

Мишљења смо да исто важи и за следећи случај, када је лице примљено у радни однос до избора кандидата по новорасписаном конкурс, пошто се на претходни конкурс није јавио ниједан кандидат или ниједан од њих не испуњава услове конкурса, с тим што у сваком случају том лицу престаје радни однос истеком школске године.

Када је о радном односу наставника верске наставе реч, њему радни однос престаје по истеку рока од 12 месеци или истеком школске године ако уговор о раду није закључен на њеном почетку, пошто је крај школске године крајњи рок на који може да се закључи уговор о раду за извођење верске наставе. Радни однос овом наставнику ипак неће престати ако с њим за следећу школску годину буде закључен нови уговор о раду.

ПИТАЊЕ: Ко може да користи могућност закључивања уговора о допунском раду утврђену у члану 202. Закона о раду?

ОДГОВОР: Ту могућност не могу да користе запослени у установи из редова наставног особља, пошто се они на сличан начин у другој установи могу ангажовати само на основу уговора о извођењу наставе, о чему је било речи. Ипак, не би се могло рећи да закон забрањује ангажовање наставника, васпитача или стручног сарадника по уговору о допунском раду код другог послодавца, под условом да се не ради о извођењу наставе.

Запослени у установи из редова ненаставног особља, који ради с пуним радним временом, може да с другим послодавцем, у писменој форми, закључи уговор о допунском раду, а највише до једне трећине од пуног радног времена.

Уговором се утврђује право на новчану накнаду ангажованог лица, као и друга права и обавезе по основу рада.

ПИТАЊЕ: Да ли стручни сарадник-школски педагог има право на пролећни распуст?

ОДГОВОР: Према одредбама члана 29. Закона о средњој школи, наставни план и програм остварује се у школи у току школске године и образовно-васпитни рад организује се у два полугодишта. Ученици имају зимски, пролећни и летњи распуст.

Дакле, право на пролећни распуст имају ученици средњих школа, а не наставници, стручни сарадници и сарадници у настави запослени у школама.

Запослени у школама право на годишњи одмор остварују у складу са прописима из области радних односа.

ПИТАЊЕ: Када запослени мора обавестити послодавца о намери добровољног давања крви?

ОДГОВОР: Према члану 77. став 3. тачка 2. Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр. 24/05 и 61/05) запослени поред права на одсуство из става 1. овога члана има право на плаћено одсуство још и два дана за сваки случај добровољног давања крви рачунајући и дан давања крви. Општим актом и уговором о раду може да се утврди право на плаћено одсуство у трајању дужем од два радна дана.

Закон о раду није прецизирао у ком року запослени има обавезу да обавести послодавца о намери добровољног давања крви али сматрамо да је потребно да то учини неколико дана или најкасније један дан пре давања крви.

Мишљења смо и да је потврду о извршеном добровољном давању крви запослени обавезан да достави послодавцу у најкраћем року, односно кад Завод за трансфузију крви изда потврду запосленом о добровољном давању крви.

Други дан плаћеног одсуства због добровољног давања крви користи се наредног дана након давања крви а уколико тај дан пада у нерадни дан, не помера се на наредни радни дан.

Послодавац је обавезан да запосленом достави решење о коришћењу права на плаћено одсуство за случај добровољног давања крви пре коришћења плаћеног одсуства или ако се ради о хитном случају давања крви и после дана у коме је користио одсуство.

KURSEVI AUTORITETA ZA PROFESORE

U Francuskoj će prosvetni radnici uskoro moći da se upišu na "kurseve autoriteta" na kojima će učiti kako da održe pažnju učenika tokom nastave i da se odbrane od najnedisciplinovanijih đaka. Francusko ministarstvo obrazovanja je već odobrilo prvu seriju od deset predavanja koja će biti održana u nekoliko škola u Parizu. Polaznici kursa će učiti kako da steknu poštovanje učenika i usklade disciplinu sa dijalogom. Dobiće savete i kako da održe mir i pažnju učenika za vreme nastave, zainteresuju ih za njihov predmet i kanališu sopstveni bes pred nevaspitanim đakom. "Najvažnija stvar je način na koji se izvodi nastava", kaže Sebastijen Kler, profesor istorije i geografije i jedan od pokretača ove inicijative. "Učenik će više poštovati profesora koji mu pomaže da shvati i koji će podstaći njegovu znatiželju", istakao je on.

SVE ČEŠĆE BEŽANJE SA ČASOVA

U svakom srednjoškolskom odeljenju, dnevno u proseku odsutno desetak učenika, a kada su pismeni zadaci taj broj znatno veći. Sa časova beže ne samo loši učenici već i odlični. Statistika kaže da je bežanje učenika sa školskih časova sve masovnije. Dnevno u proseku u svakom srednjoškolskom odeljenju odsutno je desetak učenika, a kada su pismeni zadaci taj broj je i znatno veći. I dok je Zakon o osnovama vaspitanja i obrazovanja ublažio kazne, škole u Evropi ovaj problem rešavaju drugačije. U Poljskoj, na primer, za bežanje sa časova kažnjavaju se roditelji sumom koja može da dostigne čak i 1.500 evra, a pojedine gimnazije u Francuskoj dosetile su se da primerna odeljenja novčano nagrađuju. Rubrike gde se upisuju odsutni učenici često su prepune. Sa časova beže ne samo loši učenici već i odlični. Beže po potrebi kad je kontrolni, pismeni, a kad se pobegne bude se u dvorištu ili u kafiću ili kladionici. Od lekara se lako dobija opravdanje. Roditelji srednjoškolaca za to najčešće i ne znaju, jer, kako kažu, profesori ne saraduju dovoljno sa školom. Da bi izbegli problem, roditelji su često i saučesnici u pribavljanju lažnih opravdanja.

RANI SEKS KOČNICA DALJEM OBRAZOVANJU

Tinejdžeri koji se upuste u seksualne odnose pre svoje 16 godine imaju manje želje za daljim učenjem i upisom fakulteta. Nakon seksualnog odnosa u ranim godinama tinejdžeri „odrastu prebrzo“ a posledica toga jeste manja želja za studiranjem. Rezultati istraživanja pokazali su da dečaci i devojčice koji su iskusili seks pre svoje 16 godine smatraju sebe zrelijim, što dovodi do umanjena njihovih životnih ambicija. Studija koja je trajala 6 godina obuhvatila je preko 5.000 studenata kako bi otkrila negativne efekte ranog stupanja u seksualne odnose i kako oni utiču na planove tinejdžera kada je u pitanju njihovo dalje školovanje. Istraživači su ispitivali dečake i devojčice starosti između 14 i 18 godina o njihovim planovima i namerama o daljem školovanju, a potom su njihove ambicije upoređene sa brojem tinejdžera koji je zapravo nastavio sa daljim školovanjem. Rezultati su pokazali da je 39% tinejdžera koji su imali seks do 16 godine odustalo od daljeg školovanja, dok taj broj među onima koji nisu upražnjavali seks iznosi 24%. Voda istraživanja, Alison Parker, smatra da veliki broj tinejdžera odustaje od daljeg školovanja zbog veze u koju se nakon seksa upuštaju, kao i zbog većih troškova koje ona sa sobom nosi, i koji zahtevaju pronalaženje posla.

DIPLOMIRAO SA 14 GODINA

Četrnaestogodišnji Britanac Aran Fernandes na najboljem je putu da postane najmlađi diplomac na jednom od najboljih univerziteta sveta Kembridžu. Do dobijanja diplome, ostao mu je još samo najteži ispit iz fizike. Ukoliko ga položi, postaće najmlađi student Kembridža još od 1773. godine, kada je Vilijam Pit diplomirao sa 13. godina. Kasnije je postao premijer Velike Britanije. Aran je na naslovne strane britanskih medija dospao još 2001. godine, kada je sa najvećom ocenom položio maturalni ispit.

UČENICI TRAŽE SEKSI ODEĆU!

Škole širom Francuske suočene su sa sve većim nezadovoljstvom učenika u vezi sa školskom odećom. Učenici žele da budu oskudno odeveni, ali im je to zabranjeno. Pobuna je započela na jugu Pariza gde su učenici odlučili da dva dana u školu dolaze oskudno odeveni i tako se izbere protiv oštiri školskih pravila. Naime, učenicima je zabranjeno nošenje odeće iznad kolena, kao i moderne, pocepane pantalone. Oko 200 učenika u Girondu marširalo je kroz grad i tražilo svoja prava - oni ne žele da osećaju kao da su u zatvoru. Nova školska pravila zabranila su nošenje kratke suknje, pantalone niskog struka i pirsing. Lea Dedieu (17) iz Esona nagovorila je 300 od 2.100 učenika da dođu u školu u minićima ili kratkim pantalonama. Svoju borbu predstavlja kao borbu za slobodu, a zbog toga je dobila tri dana suspenzije. Direktor škole u Reimsu kaže da su se profesori već dosta nagledali donjeg rublja učenika. Međutim, nakon najave da bi se u jednoj školi mogao zabraniti svaki kontakt između parova u školskom dvorištu, učenici su već najavili "dan ljubljenja".

STUDENTU PRONAŠLI DALJINSKI U ZADNJICI

Devetnaestogodišnji student iz Kine Huang Čen zbulio je lekare kada je pijan došao u bolnicu zbog jakih bolova u zadnjici. Dok su mu pipali stomak, student se okrenuo na krevetu i program na televiziji se promenio, nakon čega su lekari u šoku konstatovali da mu se u zadnjici nalazi daljinski upravljač. Policija kaže da je Čen bio žrtva neslane šale svojih cimera nakon što je zaspao pijan. Doktor Vei Lung je rekao da je daljinski bio gurnut duboko u zadnjicu, ali su hirurzi ipak uspeali da ga izvade bez operacije. „Za desetak dana mladić će biti u redu, što ne može da se kaže za daljinski, koji smo bacili!“, rekao je doktor Lung.

POREZ NA NAGRADE NAJBOLJIM STUDENTIMA!

Zlatiborski okrug nagradio je 30 najboljih studenata, ali da država nije naplatila porez na ova priznanja, nagradu bi dobilo još pet-šest akademaca! Naime, najboljim studentima iz ovog dela Srbije, onima koji su budućnost ovog kraja, podeljene su skromne novčane nagrade od 30.000, 25.000 i 20.000 dinara. Ova priznanja dodelili su im Privredna komora Zlatiborskog okruga i uspešni privrednici ovog kraja Srbije. Dušan Majkić, predsednik Regionalne privredne komore (RPK), kaže da je nagradu moglo da dobije još pet-šest studenata ili su bar mogle da budu veće da država nije naplatila - porez na nagrade! Uzičanin Mišo Filipovac, student četvrtne godine Filološko-umetničkog fakulteta u Kragujevcu, s prosekom ocena tokom studija 9,96, najbolji je student okruga u ovoj godini. Nagrađen je sa 30.000 dinara, a novac će, kaže, potrošiti za slikarski materijal, za pripremu izložbe, ako nešto ostane, i za druge projekte. "Želeo bih da odem na usavršavanje u inostranstvo, ali i da se vratim u Srbiju, da ovde radim. Verujem da ću moći da živim od slikarstva... Verujem i da tek dolaze vremena za mlade i uspešne, pa i za nas umetnike" - rekao je posle uručivanja nagrade Filipovac. Na ovogodišnji konkurs RPK prijavilo se ukupno 68 studenata.